

**ДОКЛАД ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ
ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ В
ОБЩИНА ЛОВЕЧ В
ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЧИТАЛИЩНИТЕ ДЕЙНОСТИ В ОБЩИНА
ЛОВЕЧ ПРЕЗ 2025 Г.**

Годишният доклад за осъществени читалищни дейности в изпълнение на Програмата за развитие на читалищните дейности в Община Ловеч през 2025 г. е създаден в изпълнение на Закона за народните читалища, чл. 26 а, ал. 4 и т. 3 от Решение № 316/10.01.2025 г. на Общински съвет – Ловеч.

През изминалата 2025 г. Община Ловеч положи усилия да съхранява и развива читалищната мрежа, отчитайки значението на всяко читалище за местната общност. И в най-малките селища читалищата имат своето място, като в повечето случаи се оказват единственото пространство за социално общуване. Те работят за задоволяване потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място, където осъществяват дейността си; запазване на обичаите на българския народ; разширяване на знанията на населението и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание; осигуряване на достъп до информация. Те са средище, в което цари културата и духовността, място, което обединява хората в името на доброто.

Предлаганият доклад за изпълнение на Програмата е изготвен въз основа на предоставените 35 доклада от председателите на народните читалища.

1. Анализ на ресурсите

На територията на Община Ловеч съществува мрежа от 35 народни читалища. Всички те са съдебно регистрирани и са вписани в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата.

Броят на читалищните членове в Община Ловеч за 2025 г. е 2801 бр.

1.2. Разпределение на държавната субсидия на народните читалища в Община Ловеч

Субсидираната численост на читалищата на територията на Община Ловеч е 77 субсидирани бройки. Стандартът за една субсидирана бройка, съобразно Бюджет 2025 г. е в размер на 19 555 лв. В стандарта за една субсидирана бройка са разчетени средства за дейност, както и за заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски и издръжка, както и средства, съгласно ЗЗБУТ.

Разпределението на субсидиите се извършва от комисия съгласно изискванията на чл. 23 от Закона за народните читалища и Указанията на Министерство на културата относно организацията и методиката за прилагане на критериите за разпределение на държавната субсидия за народните читалища по общини.

1.3 Допълнително финансиране на дейностите на народните читалища в Община Ловеч

Община Ловеч през 2025 г. допълнително финансира на конкурсен принцип дейността на читалищата чрез:

- Плана за изпълнение на Програмата за младежките дейности в Община Ловеч;
- Календара на културните събития на Община Ловеч;
- Общински фонд „Култура“

От Програмата за младежки дейности е финансиран един проект:

- Проект на НЧ „Зорница 2010 – Нено Щрегарски“ за „Детски творчески лагер“ – 2 700 лв.

От Общински фонд „Култура“ през 2025 г. са финансирани шест проекта:

1. „Господарката на каменната гора“ на Ловчанско читалище „Наука 1870 г.“ - 3236.00 лв.
2. „Хоро под Стратеш“- XIV Фестивал за клубове за народни хора на НЧ „Зорница 2010 – Нено Щрегарски“ – 3520.00 лв.
3. „Светлините на сцената“ – театрално изкуство за деца на НЧ „Изкуство-2022 г.“ - 1593.00 лв.
4. Втори фестивал „Бял мъж- миналото среща настоящето“ на НЧ „Хр. Ботев“, с. Горан - 1180.00 лв.
5. „Междуселски детски фолклорен обмен“ на НЧ „Пробуда 1926 г.“-с. Йоглав - 2 400.00 лв.
6. „Люлякова ръченица 2025“- 8 Национален фестивал за обработен фолклор на НЧ „Зорница 2010- Нено Щрегарски“ - 4840.00 лв.

Читалищата формират и собствени приходи от събран членски внос, наеми за обработка на земя, продадени билети, направени дарения и такси за участия в школи и клубове.

2. Читалищни дейности в град Ловеч

В малките населени места читалищата са единствената културна институция и техният принос в съхраняване и популяризиране на българските традиции и културно наследство е съществен. С помощта на читалищата се реализират традиционни празници, достъпни за всички ценители на културата в малките населени места, които са посещавани от много участници и гости. В същото време те развиват дейности, които ангажират младежи, но и активизират една важна група от българското общество – възрастните хора, като им осигуряват достъп и участие до културни и обществени дейности и един по-активен начин на живот.

3. Библиотечна и информационна дейност

Библиотечната дейност е една от основните функции в читалищата. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Те осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите работят и за привличане на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на нови знания и умения. С навлизането на информационните технологии, достъпът до информация, знания,

комуникация и учене през целия живот се налага в последно време с предоставянето на компютърни и интернет услуги.

През последните години качеството на библиотечното и информационно обслужване в читалищните библиотеки значително се повиши. Обнови се компютърната техника и се осигури и поддържа интернет връзка. Основните задачи на библиотеките са насочени към превръщането им в информационно-образователни центрове за хората от различни възрасти. Към читалищата в Община Ловеч функционират 30 библиотеки с общ книжен фонд 185 900 тома. През 2025 г. читалищните библиотеки са обогатили фонда си с общо 1095 нови книги чрез закупуване и от дарения. През 2025 г. по европейски проект BG-RRP-1.024 „Изграждане на мрежа от дигитални клубове към народните читалища“, национален план за възстановяване и устойчивост“ към Министерство на труда и социалната политика, бяха одобрени 8 читалища, които се сдобиха с дигитални клубове, а именно: Йоглав, Умаревци, Дойренци, Слатина, Лисец, Горан, Радювене, кв. Гозница.

За популяризиране на дейността си библиотеките организират интересни тематични кътове и събития, посветени на национални и други празници. Четирите читалища, които се намират в града не поддържат библиотечна дейност.

4. Художествена самодейност

Читалищата на територията на Община Ловеч си остават местата, в които любителското творчество е най-силно застъпено. Почти във всички читалища съществуват и развиват дейност различни по своя обхват любителски формации. В голямата си част това са основно фолклорни състави - танцови ансамбли, групи за изворен фолклор, певчески групи. Различните формации, школи и клубове не дават степен на образование, а само предоставят необходимите знания и умения, които на един следващ етап получават завършен вид в професионални организации и структури.

В градските читалища се забелязва тенденцията на присъствие основно на младото поколение. Присъствието и участието на хора в активна работна възраст се наблюдава основно в танцовите формации и то предимно фолклорните.

В групите за изворен фолклор и стари градски песни преобладават хората в пенсионна възраст. Всичко това предопределя и характеристиката на посещаемост на читалищата, както и на развитието на отделните форми на любителско творчество. Това е естествен резултат от типа на демографската характеристика и профил на населеното място. Все пак наличието на предимно възрастно поколение в отделните села предопределя и поддържаните и развивани от него форми на любителско творчество.

Читалищата в Община Ловеч поддържат самодейни състави, школи, клубове и други форми на художествена самодейност. Общият брой на любителските колективи е 47, а на школите 6. Към общия брой клубове, който е 22 има 4 професионални формации, поддържани от Ловчанско читалище „Наука-1870 г.“.

Таблица 1: Читалищни колективи, клубове и школи през 2025 г.

Народно читалище	Брой любителски колективи	Брой клубове	Брой школи
1. Ловчанско читалище „Наука – 1870 г.“	4	-	1
2. НЧ „Бяла Анаста – 2016“	11	2	1
3. НЧ „Бъдеще за Ловеч 2009” - гр. Ловеч	-	3	-
4. НЧ „Зорница 2010 – Нено Щрегарски“	2	1	2
5. НЧ „Просвета - 1926 г.“ - кв. Гозница	4	-	-
6. НЧ „Напредък - 1920 г.“ - с. Баховица	2	1	1
7. НЧ „Пробуда - 1909 г.“ – с. Брестово	-	-	-
8. НЧ „ Христо Ботев - 1927 г.“ - с. Горан	2	-	-
9. НЧ „Пробуда - 1927 г.“ - с. Г. Павликене	-	-	-
10. НЧ „Просвета - 1906 г.“ – с. Дойренци	1	2	-
11. НЧ „Пробуда - 1926 г.“ - с. Йоглав	3	-	-
12. НЧ „ Васил Левски – 1924 г.“ - с. Къкрина	-	-	-
13. НЧ „ Христо Ботев – 1925 г.“ - с. Лешница	-	1	-
14. НЧ „Светлина - 1927 г.“- с. Лисец	3	1	-
15. НЧ „Събуждане – 1927 г.“ - с. Малиново	1	1	-
16. НЧ „Полк. Ст. Едрев - 1895 г.“- с. Радювене	2	2	-
17. НЧ „Просвета - 1934 г.“ - с. Скобелево	-	-	-
18. НЧ „Съзнание - 1929 г.“ - с. Смочан	1	-	-
19. НЧ „ Христо Ботев - 1930 г.“- с. Славяни	2	1	-
20. НЧ „ Васил Левски - 1929 г.“ - с. Умаревци	3	-	-
21. НЧ „Хлевенец - 1919 г.“ - с. Хлевене	1	-	-
22. НЧ „Просвета - 1927 г.“ - с. Чавдарци	-	3	-
23. НЧ „Пробуда – 1927 г.“ – с. Дренов	1	-	-
24. НЧ „Просвета -1901 г.“ – с. Слатина	1	-	-
25. НЧ „Зора – 1930 г.“ – кв. Продимчец	-	-	-
26. НЧ „Паисий – 1896 г.“ – с. Александрово	2	-	-
27. НЧ „Христо Ботев – 1928 г.“ – с. Пресяка	1	1	-
28. НЧ „Светлина – 1919 г.“ – с. Абланица	-	-	-
29. НЧ „Просвета – 1927 г.“ – с. Гостиня	-	-	-
30. НЧ „Съгласие – 1928 г.“ – с. Стефаново	-	-	-
31. НЧ „Изкуство 2022“ – гр. Ловеч	-	3	1
Общо:	47	22	6

В град Ловеч занимания по интереси в областта на изкуствата се провеждат в три читалища. В читалищата от селата в Община Ловеч занимания по интереси в областта на изкуствата се провеждат в общо 8 читалища. Подробна информация за участниците е обобщена в приложената таблица.

Читалище	Вид дейност	Брой групи	Брой деца в групите	Брой индивидуални	Възраст	Участие във фестивали и конкурси
Ловчанско читалище „Наука-1870 г.“	Музикално изкуство	3	40	122	4-17 г.	4
НЧ „Зорница 2010-Нено Щрегарски“	Народни танци	5	86	-	5-18 г.	6
НЧ „Бяла Анаста-2016г.“	Народни танци, класически балет, модерен балет, бойни изкуства, художествена гимнастика, музикално изкуство	11	180	-	3-18 г.	6
8 читалища в села от община Ловеч	Народни танци, пеене, изобразителни и приложни изкуства, театрални игри с екологична насоченост, летни занимални	22	280	2	4-18 г.	30
	ОБЩО:	41	586	124		46

5. Участие във фестивали, празненства, концерти, чествания и събори.

Народните читалища успяха да организират и да се включат в някои събития на местно ниво и в страната.

Певческата група „Росна китка“ при НЧ „Христо Ботев - 1927 г.“ - с. Горан взе участие в народни събори и конкурси, също така отбелязаха и много местни и национални празници.

Певческа група „Тарамбера“ при НЧ „Хлеveneц - 1919 г.“ - с. Хлеvene взе участие във фолклорни фестивали в с. Жълтеш, гр. Априлци, гр. Троян, както и програмите на част от другите селски читалища. Отбеляза много местни и национални празници.

НЧ „Изкуство-2022“ гр. Ловеч продължава дейност в следните направления: „С четка и вино при Рос“; „Арт школа по рисуване“; Ателие „Мармалад“; „Вкусно с Натали“, както и Театрална работилница „Арлекин“.

НЧ „Съзнание - 1913 г.“ - с. Владия взе участие в обичаите на селото и местните празници.

НЧ „Пробуда - 1909 г.“ - с. Брестово участва активно в реализиране на проекти, свързани със селото и читалището.

И през 2025г. певческата група при НЧ "Васил Левски –1924 г." с. Къкриня взе участие в много национални и традиционни празници.

През 2025 година НЧ „Бяла Анаста – 2016“ гр. Ловеч организира и осъществи за пореден път „Ритъмът на България“, „Новите звезди на България“, „Танцувай и мечтай“, както и Национално фолклорно турне „От сърцето на България“. Взеха участие и в много местни празници и обичай.

НЧ „Просвета - 1934 г.“ - с. Скобелево и през 2025 година отбелязаха национални празници и местни обичай.

В Ловчанско читалище „Наука-1870 г.“ и през изминалата година работиха - Музикална школа, Музикален театър, Куклен театър, Смесен хор „Панайот Пипков“, Детска вокална формация „Пееща дъга“, Дамска вокална формация „Аойда“, и две детски вокална формация за народно пеене

НЧ „Просвета - 1901 г.“ - с. Слатина и през изминалата година организира и взе участие в местните празници и обичай на общността.

НЧ „Светлина-1927 г.“ - с. Лисец и през изминалата 2025 година взеха участие в много местни, регионални, национални, областни и общински фестивали. Отбелязаха много местни празници.

През 2025 г. НЧ „Просвета-1926 г.“ - кв. „Гозница“ отбеляза местни и национални празници, Танцовият състав „Народни ритми“ и певческата група „Гознишки квартет“ взеха участия в много празници и обичай.

През изминалата 2025 година НЧ „Просвета - 1906 г.“ - с. Дойренци осъществи много и различни събития на местно ниво.

За тринадесета поредна година НЧ „Събуждане - 1929 г.“ - с. Малиново организира „Празника на баклавата“. Отбелязаха много местни и национални празници.

НЧ „Напредък - 1920 г.“ с. Баховица през изминалата година осъществиха и участваха в много събития на местно и национално ниво.

НЧ „Васил Лвески-1929 г.“ - с. Умаревци отбеляза местни и национални празници. Взеха и активно участие в празниците и на други народни читалища.

През изминалата 2025 година НЧ „Христо Ботев - 1930 г.“ - с. Славяни имаха изяви на местно, регионално и национално ниво, където завоюваха много грамоти, медали и дипломи.

През изминалата 2025 година НЧ „Зорница 2010 - Нено Щрегарски“ за четиринадесета поредна година организира фестивала „Хоро под Стратеш. Отбелязаха и 15 години от създаването на читалището с концерт. Организираха VIII фестивал за обработен фолклор „Люлякова ръченица“. Всички групи взеха участие в концерти, годишнини на читалища и др.

Фолклорната група „Югла“ при НЧ „Пробуда - 1926 г.“ - с. Йоглав участваха в много събори и конкурси. С много труд и усилия участваха и спечелиха пет проекта и взеха участие в много местни празници.

НЧ „Просвета-1927 г.“- с. Чавдарци реализира редица културни инициативи и прояви, насочени към различни възрастови групи на населението.

НЧ „Полк. Ст. Едрев - 1895 г.“- с. Радювене честваха много национални и местни празници. За поредна година успяха да организират традиционния за селото обичай „Дойлада“. С музикална програма успяха и да зарадват и хората от „Дом за възрастни хора с физически увреждания“ – с. Сливек Организира и участва в местни инициативи и празници.

През 2025 г. читалищните колективи към НЧ „Паисий-1896 г.“ – с. Александрово отбелязаха много традиционни и местни празници.

НЧ „Напредък-1928 г.“ – с. Казачево продължава да поддържа традиционния бит и фолклор с местни изяви и организиране на празници, сбирки и чествания в селото.

НЧ „Христо Ботев - 1928 г.“- с. Пресяка организира и участва в местни инициативи и празници.

НЧ „Просвета-1927 г.“- с. Гостиня проведе традиционни местни празници и инициативи.

Вече 25 години певческа група „Бодър дух“ към НЧ „Пробуда - 1927 г.“- с. Дренов, има много участия и изяви на фолклорни събори и фестивали. Както всяка година така и тази певческата група участва в организирането и провеждането на всички празници и тържества в селото.

През изминалата 2025 година НЧ „Бъдеще за Ловеч 2009“ пресъздаде местни ритуали и организира отбелязването на различни празници.

НЧ „Съгласие - 1928 г.“- с. Стефаново, успяха да организират местни празници и обичаи.

През 2025 година НЧ „Пробуда-1927 г.“- с. Горно Павликене отново отпразнуваха местни и национални празници.

НЧ „Светлина-1919 г.“ в с. Абланица участва в редица местни инициативи.

НЧ „Изгрев-1926 г.“- с. Българене и през изминалата година осъществи редица събития в селото.

НЧ „Зора-1897 г.“- с. Деветаки организира отбелязването на местни и национални празници.

НЧ „Христо Ботев-1925 г.“- с. Лешница успя да отбележи различни празници и обичаи на местно ниво.

НЧ „Зора-1930 г.“- кв. „Продимчец“ организира празници и събития през 2025 г. за местната общност.

Самодейците към НЧ „Съзнание – 1929 г.“ – с. Смочан поддържат традиционния бит и фолклор с местни изяви и организиране на празници, сбирки и чествания в населеното място.

Изпълнението на Програмата за развитие на читалищни дейности в Община Ловеч има съществен принос за превръщането на народните читалища в съвременни информационни центрове и привлекателно място за хората. Народните читалища са първите и най-старите организирани структури на гражданското общество в България със специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията. В съвременните условия, запазвайки своята социална легитимност и гъвкавост, читалищата все повече се затвърждават, като специфични обществени институции за разпространение на информация, знания, култура и духовност.